

เรื่องเล่า

13 ปี พาประครองออกจากถ้ำ

Received: January 8, 2021; Revised: March 26, 2021; Accepted: September 9, 2021

แพทย์หญิงวนาพร วัฒนกุล

ว. เวชศาสตร์ครอบครัว

กลุ่มงานเวชกรรมสังคม

โรงพยาบาลขอนแก่น

Corresponding Author Email:

Krataipaa@gmail.com

ครั้งแรกที่ได้พบกัน ในวันกลางเดือนมิถุนายน ปี 2561 นายประครอง ชายหนุ่มวัยกลางคน นอนราบบนเตียง สำหรับคนไข้ เบาะนอนที่ส่อเค้าความเก่าจากคราบฝุ่นเกาะแน่น มีเก้าอี้หรือหล่นบนพื้นที่ปูด้วยเสื่อน้ำมันคร่ำคร่ำลวดลาย ซีดจางแต่รอยเผาไหม้ของบุหรี่ยังคมชัด บ่งสะท้อนสภาวะอารมณ์ ของเจ้าของพื้นที่ เขาเป็นชายรูปร่างสูงผอมทรวงอกกระดูก ขยับแขนสองข้างได้และขาทั้งสองสามารถยกได้สูงอย่างคนมีกำลัง เขามีแววตาที่แสดงถึงความคิด คำพูดที่แสดงถึงความรู้สึก ได้อย่างคนทั่วไป ด้วยศักยภาพทางกายมากมายเช่นนี้ ผู้ชายคนนี้ควรจะต้องออกจากบ้านได้อย่างอิสระ เหตุใดจึงนอนติดเตียง มาได้ถึงนานเพียงนี้ ฉันนึกฉงนใจ พลาถึบเสาะเรื่องราว

เมื่อสิบสองปีก่อน ประครองประสบอุบัติเหตุตกจากที่สูง เป็นเหตุให้กระดูกต้นคอหักทับเส้นประสาท ทำให้ร่างกาย เป็นอัมพาตตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา คือคำบอกเล่าจากมารดาและพี่บุญสนอง พี่สาวที่รอคอยการมาของหมอ เพื่อจะขอให้หมอ เซ็นใบขอกู้เงินในฐานะผู้ดูแลคนพิการ การเซ็นเอกสารที่ฉันสามารถทำได้เพียงไม่กี่วันที ทว่าการช่วยประครองอย่างแท้จริง ต้องใช้เวลามากกว่านั้นมาก

นับจากวันนั้น เรื่องราวของประครองยังติดอยู่ในใจฉันเรื่อยมา ภาพที่ควรเป็นคือ ประครองต้องออกจากบ้านได้ เขาต้องมีโอกาสชีวิตอย่างอิสระ นั้นเป็นปณิธานในใจของหมอ เวชศาสตร์ครอบครัวคนหนึ่ง ที่มีโอกาสเยี่ยมบ้านคนพิการมาอย่างหลากหลาย คนพิการส่วนใหญ่ มีสภาวะร่างกายที่มีอาจใช้ชีวิตอย่างอิสระเนื่องจากสภาวะ ทางกายที่เป็นอยู่ แต่ไม่ใช่สำหรับประครอง ชายหนุ่มผู้มีแววตาแห่งชีวิตและมีพลังกายมากมายเช่นนี้

การดำเนินการเพื่อช่วยประครอง ที่นอนติดเตียงมาอย่างยาวนานนับทศวรรษ ทำให้มีภาวะข้อติดทั้งแขนขา และนิ้วมือทุกนิ้วที่แข็งเกร็งในท่าแอ่นโค้งแอ่นงอ เล็บที่ยาวเกือบห้าเซนติเมตร จนมีเนื้อเยื่องอกออกมารองรับ แขนยังหนา ตัวจนกรไกรไม่สามารถตัดเล็บได้ กล้ามเนื้อแขนขา และบริเวณแผ่นหลังที่ผ่อดตัวจนแบนราบราวกับแผ่นกระดาน เป็นสภาพ ร่างกายที่ทำทนายการฟื้นฟูในทุกมิตินั้น ย่อมต้องการสรรพกำลังจากผู้คนและหน่วยงานต่าง ๆ มากมาย การช่วยประครองคง ไม่แตกต่างจากการพาหุพา 13 คนออกจากถ้ำ ที่ใช้สรรพกำลัง ความเสียสละและอดทนของผู้คนหลายฝ่าย ด้วยสำนึกนี้ ประครองนอนมา 12 ปีแล้ว คงต้องใช้ระยะเวลานานร่วมปีในการพาเขาออกมา ฉันจึงตั้งชื่อภารกิจนี้ว่า “13 ปีพาประครองออกจากถ้ำ” เพื่อกำหนดจุดหมายและตั้งหลักในการออกเดินทางไกล

ในระยะเตรียมการ ฉันออกไปเยี่ยมบ้านเพื่อเตรียมความพร้อมของประครองและครอบครัว ด้วยการบอกเล่า ความคิดความรู้สึกของฉัน และเป้าหมายของการมา จุดประสงค์ที่เราทุกฝ่ายมีความต้องการร่วมกัน เมื่อครอบครัวและ ทีมงานมีความเข้าใจดีแล้ว เราจึงเริ่มต้นออกเดินทาง เมื่อเดือนสิงหาคม 2561 โดยฉันขอความช่วยเหลือจากผู้คนที่คุณคุ้นเคย อย่างทีมสหสาขาวิชาชีพ นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัดของโรงพยาบาลขอนแก่น พยาบาลประจำโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล มาช่วยกันฝึกฟื้นฟูบำบัด และมีความโชคดีในพื้นที่นี้ มีจิตอาสาดูแลคนพิการโดยเฉพาะที่เราเรียกว่า “ดีแคร์” ย่อมาจากคำว่า Disability care giver เป็นทีมจิตอาสาที่มีความเข้มแข็ง คอยมาช่วยเหลืออย่างสม่ำเสมอ ในการจับขยับเคลื่อนไหวข้อต่อต่าง ๆ ของร่างกาย ซึ่งก็สามารถดำเนินการไปได้ด้วยดี

สองเดือนถัดมา ฉันเชิญทีมผู้เชี่ยวชาญด้านการปรับสภาพบ้านคนพิการ จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประกอบด้วย อาจารย์จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ฝั่มมิ่งและ นฤมิตรศิลป์ และ พ.ญ. ศิรินาถ ตงศิริ แพทย์เวชศาสตร์ฟื้นฟู มาเยี่ยมบ้าน พ.ญ.ศิรินาถ ได้ให้คำแนะนำที่สำคัญต่อการฟื้นฟู คือ ควรมีการยกตัวประครองให้ยืนบนเตียงฝึกยืน (Tilt table) เพื่อช่วยเรื่องการปรับความดันโลหิต เมื่อประครองนั่งนาน ๆ จะได้ไม่มีอาการเวียนศีรษะ และเพื่อฟื้นฟูการมองเห็นที่จะมีผลดีต่อระยะการมองเห็นของทั้งตาเนื้อ คือการได้ใช้ตามองในแนวระนาบ ทอดสายตาออกไปได้ไกลเช่นคนปกติและตาใน คือ ทศนคติภายในใจของประครองด้วย

เมื่อทราบดังนั้น ฉันดำเนินการติดต่อขอนำเตียงฝึกยืนไฟฟ้าจากโรงพยาบาลขอนแก่น มาไว้ที่ รพ.สต. ซึ่งได้จังหวะ ที่ดี ที่ทาง รพ.มีอุปกรณ์นี้อยู่แล้ว เราสามารถนำเตียงมาไว้ที่ รพ.สต.ได้ แต่ทว่า เราจะนำประครองมา รพ.สต.ได้อย่างไร แม้ระยะทางจากบ้านมา รพ.สต.อาจจะไม่ไกลมากนัก แต่จำเป็นต้องใช้รถยนต์ ต้องมีคนยกประครองที่ความแข็งแรงมากพอ จิตอาสาที่มีอยู่เป็นสตรีมีอายุ คงไม่สามารถยกประครองได้ อุปสรรคทำให้เกิดการขบคิดและมองหาทางออก

ฉันจึงขอคำปรึกษาจากหัวหน้า รพ.สต. เรากลยประเด็นนี้ร่วมกัน จนได้ข้อสรุปว่าในเมื่อเรื่องนี้อยู่ในชุมชน เราควรไปขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่ต้องดูแลชุมชน หน่วยงานนั้นคือ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จากนั้นไม่นาน เราก็ได้เข้าพบปลัดเทศบาล การช่วยเหลือคนพิการ เป็นภารกิจของหน่วยงาน แต่การนำรถกู้ชีพไปช่วยขนส่งคนพิการนั้น ผิดระเบียบ เมื่อผิดหวังจากเรื่องรถ เราจึงขอสนับสนุนกำลังคนไปช่วยยก ซึ่งทางเทศบาล ยินดีช่วยเหลือ อย่างน้อยเรา ก็แก้ปัญหาได้เปลาะหนึ่ง

ในที่สุด เราได้รถกระบะประจำ รพ.สต. ไปช่วยขนส่งประครอง ประครองถูกยกออกจากเตียงผู้ป่วย มาสู่เตียง ฝึกยืนที่ รพ.สต. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในวันที่เก้าเดือนตุลาคม เป็นก้าวสำคัญ ถือเป็นวันแรกที่ประครองได้ออกจากบ้าน ดวงตาฉันได้เห็นท้องฟ้ากว้างแทนที่มุมจากช่องหน้าต่าง ผลจากความร่วมมือของบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะความร่วมมือกัน ของทางชุมชน จุดประกายความหวัง ดังแสงสว่างที่ปลายถ้ำ

ในช่วงแรกของการฝึก เราปรับระดับองศาได้ไม่สูงมากนัก เนื่องจากประครองมีอาการ ความดันตกและชีพจรเต้นเร็ว อาการนี้เป็นไปตามความคาดหวัง ซึ่งเรื่องนี้ จะแก้ไขได้ด้วยการฝึกยืนอย่างเป็นประจำสม่ำเสมอ ถึงแม้เราทีมงานพร้อม สรรพ กระนั้นการประสานงานเพื่อนำประครองออกมาฝึกยืน ไม่ได้ราบรื่นทุกครั้งไป ความคาดหวังที่จะให้ประครอง ได้รับการฝึกอย่างต่อเนื่องจึงสะดุดเป็นระยะ ๆ ฉันจึงได้เริ่มมองหาทางออกอีกครั้ง ครานี้ได้คำปรึกษาจากพยาบาล จากศูนย์ดูแลต่อเนื่องของโรงพยาบาล ให้ข้อมูลว่า หากมีเตียงฝึกยืนมาไว้ที่บ้านประครอง น่าจะช่วยให้การฝึกเป็นไป ได้ตามต้องการ ส่วนเตียงฝึกยืนไฟฟ้าที่ใช้อยู่ ไม่สามารถนำมาใช้ที่บ้าน เนื่องจากมีขนาดใหญ่ไม่สามารถยกเข้าบ้านได้ เราจึงจำต้องมองหาเตียงฝึกยืนหลังใหม่

ทางออกมาในเวลาไม่นานนัก พยาบาลแจ้งให้ทราบว่า มีเตียงฝึกยืนรุ่นไทยทำ ผลิตโดย ทีมไม้เลื้อย โรงพยาบาลภูษินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ ราคาชุดละห้าพันบาท เราน่าจะสามารถหางบประมาณมาจัดซื้อได้ ซึ่งเป็นจริงตามนั้น แต่กระนั้นปัญหาของเราคือ เรื่องการขนส่ง เรามีเงินแค่พอซื้อเตียง แต่เราจะไปขนเตียงอย่างไร ระหว่างที่กำลังขบคิดถึงเรื่องนี้ ดุจสวรรค์มีตา พ้าบันดาล ให้มีการประชุมแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวที่จังหวัดเชียงใหม่ ฉันไปประชุมและได้พบ หมอเอก นพ.สิริชัย นามทรงศรัณย์ ผู้อำนวยการ รพ.ภูษินารายณ์ แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวรุ่นน้องผู้ เก่งกาจและน่ารัก หมอเอก สร้างความประทับใจให้ฉันอย่างสุดซึ้ง เพราะเพียงฉันเอ่ยปากเล่าเรื่องประครองและต้องการเตียงฝึกยืน เพียงวันรุ่งขึ้น คือ วันที่ 23 พฤศจิกายน เตียงนั้นถูกส่งตรงไปถึงบ้านประครอง รวดเร็วทันใจโดยไม่มีการคิดมูลค่าใด ๆ ขอขอบคุณน้ำใจงาม ๆ ของคุณหมอเอกและทีมงาน ไว้ ณ ที่นี้ด้วย ความประทับใจในเหตุการณ์ครั้งนี้ แปรเป็นพลังขับเคลื่อนให้ฉันและทีมงานมีกำลังใจ ในการดำเนินงานต่ออย่างไม่ท้อถอยในเวลาต่อมา

หลังจากนั้น ประครองถูกยกขึ้นบนเตียงฝึกทุกสัปดาห์ละสองครั้ง โดยทีมงานแม่ๆดี แคร่ ที่มีพลังกายพลังใจสั้น ๆ เป็นผลให้ประครองมีความก้าวหน้าในการฝึกมากขึ้น สร้างความชื่นใจให้ทีมงานทุกคน เมื่อการฝึกเข้าสู่เดือนที่ 3 ประครอง สามารถยืนได้ระดับองศาสูงสุดของเตียง เป็นระยะเวลานานโดยไม่มีอาการวิ่งเวียน และนั่นเป็นสัญญาณบอกให้ฉันรู้ว่า เราต้องออกเดินสู่ขั้นตอนต่อไป

เมื่อประครองฝึกยืนได้ดี หมายถึง การนั่งจะทำได้ง่ายขึ้น และเมื่อประครองนั่งได้ เขาควรจะได้ทำกิจกรรมต่างๆ แต่มือและนิ้วมือนั้นงอติดแข็งทุกข้อทุกนิ้วเราจะทำอย่างไรให้นิ้วที่ติดแข็งสามารถขยับเขยื้อนได้เพื่อให้ประครองได้ใช้นิ้ว สำหรับการดำรงชีวิตและการสร้างชีวิตอย่างมีชีวิต เราเริ่มกิจกรรมบำบัด มาฝึกการใช้มือใช้นิ้วมีการสอนญาติและดีแคร์ให้ช่วยฝึก และยังมีอุปกรณ์ที่ออกแบบมาให้จำเพาะเพื่อช่วยตัดข้อนิ้ว แต่นั่นยังไม่เพียงพอ

ฉันเริ่มมองหาทางออกทางใหม่ ‘ศิลปะ’ คำ ๆ นี้ ผุดพรายขึ้นมาในความคำนึง การสร้างงานศิลปะน่าจะช่วย ประครองได้ เขาจะได้ฝึกใช้มือทำงาน ได้อย่างรื่นรมย์มากขึ้น และการสร้างงานศิลปะจะช่วยผ่อนคลายอารมณ์ด้วย สังเกตจากกันบูทที่ห่อหุ้มเตียง ประครองคงมีความเครียดไม่น้อย แต่จากการเข้ามาของทีมงานเราเพียงไม่นานนัก ประครองก็เลิกกันบูทได้อย่างเด็ดขาด

เมื่อคิดถึงศิลปะ คิดถึงคนที่จะมาช่วยสอน ฉันจะหาจากที่ไหน ในโลกยุคนี้ เรามีทางเลือกที่แสนสะดวก เพียงแค่ คิดแล้วลงมือทำได้เลย ฉันโพสต์ประกาศบนเฟซบุ๊ก ‘ขอรับสมัครจิตอาสาเพื่อมาช่วยสอนศิลปะให้คนพิการที่บ้าน’ เพียงใน เวลาไม่นาน ฉันได้รับการตอบรับจากผู้คนหลากหลาย

ช่วงสิ้นเดือนมกราคม 2562 จิตอาสาสอนศิลปะ นำทีมโดย ผศ.ภาณุ อุดมเพทยกุล จากคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นและลูกศิษย์หลากหลายสาขา ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนมาช่วยกันสอนประครองตลอดปี 2562 และ ยังต่อเนื่องมาจนถึงวันนี้

ทีมงานจิตอาสา ได้ใช้ศิลปะในหลากหลายรูปแบบ เทคนิคและวิธีการ เพื่อฝึกให้ประครองได้ทำ ทั้งใช้มือในการวาด ปัด เขียนรูป ตี เขย่า เคาะจังหวะกับเครื่องดนตรีนาชนิด ความสม่ำเสมอของทีมงานจิตอาสา ที่มาช่วยสอนทุกสัปดาห์ ๆ ละสามชั่วโมง ความทุ่มเท ความเอาใจใส่ดูแลของทีมงานในการดูแลประครองและครอบครัว ไม่เพียงแต่ช่วยให้นิ้ว ที่ติดงอแข็งนั้น ค่อยๆ ขยับได้ที่ละน้อย ๆ จนสามารถขยับได้ดีขึ้น ประครองสามารถเขียนรูปได้ ใช้ช้อนตักข้าวกินเองได้ แต่ยังคงหลอมละลายใจคนในครอบครัวคือ พี่สาวของประครอง ที่สมัครมาเป็นทีมงานจิตอาสาดี แคร่ ช่วยดูแลประครองและ คนพิการอื่น ๆ ในชุมชน

เทศกาลสงกรานต์ ปี 2562 ผู้ใหญ่บ้านประจำเขตบ้านประครอง เอ่ยปากอยากช่วยเหลือ โดยจะจัดงานสัปดาห์ ที่บริเวณโรงเรียนในพื้นที่ และหากมีรายได้มากพอจะนำมาช่วยประครองด้วย ทีมงานเราเห็นเป็นโอกาสดี จึงได้สนับสนุนให้ ประครองได้ออกไปร่วมงานนี้ โดยการนำผลงานวาดรูปของประครอง ไปสกรีนลงบนเสื้อเพื่อจำหน่ายในงาน ในวันงาน แม้ผู้คนจะมาร่วมงานไม่มากนัก ภาพที่ผู้คนในชุมชนได้เห็น คือประครองออกมาร่วมงาน นำพาโดยเพื่อนร่วมรุ่น สมัย ประถมศึกษาของประครองที่กลับมาเยี่ยมบ้านในช่วงเทศกาล ซึ่งกลุ่มเพื่อนต่างแปลกใจในการเปลี่ยนแปลงที่เหนือความ คาดหมาย คำพูดที่แสดงถึงความยินดีที่ประครองมีอากาศดีขึ้นมาก แววตาที่สื่อออกมาถึงความสุขใจของทุกคน คืออีก แรงบันดาลใจและ เป็นดั่งพลังใจให้กับทีมงานเดินทางต่อ

สองปีกว่าที่ เรามีโอกาสมาช่วยพาประครองออกจากถ้ำ หากจะถามว่าเราประสบความสำเร็จแล้วหรือไม่ ฉันถือว่าเราสำเร็จแล้ว แต่ยังคงเดินทางต่อ การเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกาย และจิตใจของประครอง การได้พาประครอง ออกจากบ้าน ประครองฝึกตนดูแลตัวได้ สามารถนั่ง

และบังคับรถเป็นไฟฟ้าที่มีผู้มาบริจาคให้ได้เอง มีแรงกระตุ้นในการเป็นแรงบันดาลใจให้กับคน ครอบครัวและชุมชน คือเครื่องทางของความสำเร็จ อีกเครื่องทางคือการฝึกกายภาพบำบัด อย่างต่อเนื่อง การปรับสภาพบ้านให้เหมาะสม และการสร้างอาชีพเพื่อให้เลี้ยงดูครอบครัวได้

ตลอดระยะเวลาที่ได้มีโอกาสลงมือทำตามภาพฝันด้วยแรงผลักดันจากปณิธานส่วนลึก ที่ฉันไม่ได้อยากเป็นเพียง หมอครอบครัวของชุมชน ที่ออกไปเยี่ยมบ้านเพื่อออกใบรับรองความพิการ แต่ไม่ได้ช่วยคนพิการให้คลายความพิการได้เลย การได้ลงมือพาประครองออกจากถ้ำ คือ การพิสูจน์คุณค่าและศักยภาพของหมอคนหนึ่งในการสร้างการเปลี่ยนแปลง ในระดับ ปัจเจกคือการขยายขอบเขตความเป็นไปได้ การท้าทายกรอบจำกัดด้วยการเดินไปจนชนขอบด้วยตนเอง เป็นการรื้อและ สร้างตัวตนใหม่ในร่างเดิม

และที่สำคัญที่สุด “ประครอง” ก็ได้ “ออกจากถ้ำ” มาได้จริง ๆ

ขอขอบคุณ สหสาขาวิชาชีพจากทางโรงพยาบาลขอนแก่น ทีมจิตอาสาดีแคร์ทีมงาน รพ.สต.บ้านเปิด ทีมจิตอาสาจากคณะ ศิลปกรรมและอาจารย์กายภาพบำบัดมหาวิทยาลัยขอนแก่น นักกายภาพบำบัดจากศูนย์แพทย์ทุ่งเจ้าหน้าทีเทศบาลตำบลบ้านเปิด ผู้ใหญ่บ้านหมู่หนึ่ง และผู้มีจิตเมตตาบริจาคทรัพย์สินและสิ่งของในโอกาสต่าง ๆ

ถอดบทเรียน “13 ปี พาประครองออกจากถ้ำ”

โดย นพ. สดางค์ คุณผล รองบรรณาธิการวารสาร PCFM

กระบวนการทำงานทั้งหมดที่เกิดขึ้นในเรื่องราว “13 ปี พาประครองออกจากถ้ำ” ทำให้พวกเราได้เห็นบทบาทในอุดมคติของแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว (The five-star doctor)¹ กล่าวคือ แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวในฐานะผู้นำกระบวนการทำงานดูแลผู้ป่วยในชุมชน (Community Leadership) ที่แสดงออกซึ่งความมุ่งมั่น ความชัดเจนในเป้าประสงค์ เป็นผู้ที่ได้รับการเชื่อถือจากทีมงานได้ในการเป็นผู้ตัดสินใจในการดูแลคนไข้ (Decision-maker) และมีการทำงานที่ต่อเนื่องจริงจัง จนเป็นพลังที่ขับเคลื่อนกลุ่มคนที่มีความลังเลอยู่แล้ว ให้มีศักยภาพไปสู่ความสำเร็จในการดูแลผู้ป่วย การที่ผู้นำรู้จักจุดอ่อนจุดแข็งของทีมงาน ช่วยให้ทีมจัดการแก้ไขปัญหาได้ดีขึ้น นั่นคือ แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวทำหน้าที่เป็น **ผู้บริหารจัดการทรัพยากรสุขภาพ (Manager)**

นอกจากนี้ การที่แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวได้สื่อสารกับผู้ป่วย ครอบครัว และทีมสุขภาพอย่างต่อเนื่อง แสดงความความเป็นผู้นำหน้าที่ในการสื่อสาร (Communicator) ทำให้ทีมร่วมให้บริการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้าใจความคิด ความคาดหวัง อารมณ์ความรู้สึกของผู้ป่วย และครอบครัว ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและจะละเลยไม่ได้ เพราะครอบครัวคือ ทีมงานที่สำคัญที่สุด หากครอบครัวไม่ยอมรับ ไม่เข้าใจ เราคงไม่มีโอกาสช่วยเหลือคุณประครองได้เช่นนี้ และรวมถึงการบำบัดฟื้นฟูทั้งจากทีมสหสาขาวิชาชีพที่ทำงานด้านศิลปบำบัด คือ ทีมอาจารย์คณะศิลปกรรม และการสนับสนุนอย่างทรงพลังจาก ทีมแม่ดีแคร์ ทั้งสองเป็นผู้ให้บริการสุขภาพทางจิตใจและสังคมที่เริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในระบบบริการสุขภาพ ทำให้เห็นความสามารถเป็น**ผู้ประสานจัดหาบริการสุขภาพ (Care provider)** ที่เหมาะสมกับผู้ป่วยได้อย่างรอบด้าน “ศิลปะบำบัด” และ “ทีมจิตอาสาในชุมชน” เป็นแหล่งบริการสุขภาพรูปแบบหนึ่งที่แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวควรถือเป็นแหล่งทรัพยากรทางเลือกเพื่อการดูแลผู้ป่วยอย่างเป็นองค์รวมอย่างแท้จริง

ทั้งหมดในเรื่องเล่าข้างต้นนี้ แม้จะเห็นว่า การช่วยเหลือดำเนินการไปแล้วเป็นแค่ส่วนเริ่มต้นมาถึงเครื่องทางเท่านั้น ถ้าตามที่คุณเขียนได้ตั้งชื่อเรื่องเล่าโดยมีนัยยะเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ปฏิบัติการค้นหาและกู้ภัยผู้ประสบภัย 13 ชีวิต ที่ติดภายในถ้ำหลวง² (ที่เรียกกลุ่มทีมนักฟุตบอลเยาวชนผู้ประสบภัยว่า ทีมหมูป่า) คงเป็นช่วงที่เราพบหมูป่าว่ารอดชีวิตอยู่ในถ้ำ แต่อีกครั้งทางที่

เหลือ คือ การพาหมูป่าออกมาจากถ้ำให้สำเร็จ แม้วันนี้ประจักษ์กำลังเริ่มออกจากถ้ำได้แล้ว แต่การให้ประจักษ์มีชีวิตอิสระ ยังต้องการสรรพกำลังจากผู้คน หลากหลายฝ่าย และงบประมาณสนับสนุนอีกไม่น้อย วันนี้แพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว ทีมสุขภาพ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ป่วยและครอบครัวก้าวมาได้ครึ่งทางแล้ว พวกเขามาได้ไกล เพราะมาด้วยกัน ทั้งทีมงานสหสาขา ทีมงานจิตอาสาและทีมครอบครัวประจักษ์ที่ พรักพร้อมใจ หนทางอีกครั้งทาง คงไม่ไกลเกินจะเป็นจริง

เชิงอรรถ

1. Boelen, C. Frontline doctors of tomorrow. World Health 1994; 47(5): 4-5. Available from: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/328599/WH-1994-Sep-Oct-p4-5-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
2. วิกิพีเดีย. ปฏิบัติการค้นหาและกู้ภัยถ้ำหลวง[อินเทอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อ 20 ธันวาคม 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%9B%E0%B8%8F%E0%B8%B4%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%84%E0%B9%89%E0%B8%99%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%BO%E0%B8%81%E0%B8%B9%E0%B9%89%E0%B8%A0%E0%B8%B1%E0%B8%A2%E0%B8%96%E0%B9%89%E0%B8%B3%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B8%A7%E0%B8%87>